

Broj: 03-02-563/2025
Sarajevo, 31.07.2025. godine

**PARLAMENT FEDERACIJE
BOSNE I HERCEGOVINE**

- Zastupnički dom -
gosp. Dragan Mioković, predsjedatelj
- Dom naroda -
gosp. Tomislav Martinović, predsjedatelj

Poštovani,

Sukladno članku IV.B.3.7.c) (III) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, a u svezi sa člankom 172. stavak (1) Poslovnika Zastupničkog doma Parlamenta Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 69/07, 2/08, 26/20 i 13/24) i sa člankom 164. stavak (1) Poslovnika o radu Doma naroda Parlamenta Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 27/03, 21/09, 24/20 i 60/24), radi razmatranja i usvajanja po skraćenom postupku, dostavljam Vam **PRIJEDLOG ZAKONA O DOPUNAMA ZAKONA O RASELJENIM OSOBAMA I POVRATNICIMA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE I IZBJEGLICAMA IZ BOSNE I HERCEGOVINE**, koji je utvrdila Vlada Federacije Bosne i Hercegovine na 59. sjednici, održanoj 30.07.2025. godine.

Prijedlog zakona se dostavlja na službenim jezicima i pismima Federacije Bosne i Hercegovine u printanoj i elektronskoj formi (CD).

S poštovanjem,

Privitak:

- Prijedlog zakona na hrvatskom jeziku (CD),
- Odredbe Zakona koje se dopunjuju,
- Obrazac broj 2,
- Obrazac IFP-NE i
- Zakon o raseljenim osobama i povratnicima u Federaciji Bosne i Hercegovine i izbjeglicama iz Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj 15/05).

Co: Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica
gosp. Nerin Dizdar, ministar

Co: predsjednik

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA**

PRIJEDLOG

**ZAKON O DOPUNAMA ZAKONA O RASELJENIM OSOBAMA I POVRATNICIMA
U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE I IZBJEGLICAMA
IZ BOSNE I HERCEGOVINE**

Sarajevo, srpanj 2025. godine

**PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA O DOPUNAMA ZAKONA O RASELJENIM
OSOBAMA I POVRATNICIMA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE I IZBJEGLICAMA
IZ BOSNE I HERCEGOVINE PO SKRAĆENOM POSTUPKU**

Donošenje zakona o dopunama Zakona o raseljenim osobama i povratnicima u Federaciji Bosne i Hercegovine i izbjeglicama iz Bosne i Hercegovine predlaže se po skraćenoj proceduri usvajanja budući da se ne radi o složenom i obimnom zakonu, odnosno da se u konkretnom radi o terminološkom preciziranju pojmova, proširenju postojećih prava na potporu u dogradnji, rekonstrukciji i izgradnji stambenih jedinica i na kategoriju mladih povratničkih obitelji kojim bi se omogućilo da ostvare pravo na potporu u dogradnji, rekonstrukciji i izgradnji stambenih objekata njihovih predaka koji su bili prinuđeni napustiti svoju imovinu, a nisu obnovili stambeni objekat, odnosno izgradnji nove stambene jedinice u mjestu povratka, što bi unaprijedilo povratak i ostanak mladih u Bosni i Hercegovini, te podsticanje suradnje sa iseljeništvom.

**ZAKON O DOPUNAMA ZAKONA
O RASELJENIM OSOBAMA I POVRATNICIMA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE I
IZBJEGLICAMA IZ BOSNE I HERCEGOVINE**

Članak 1.

U Zakonu o raseljenim osobama i povratnicima u Federaciji Bosne i Hercegovine i izbjeglicama iz Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 15/05), iza članka 5. dodaje se novi članak 5a. koji glasi:

„Članak 5a.

Mjesto povratka je jedinica lokalne samouprave na području koje je raseljena osoba, povratnik ili izbjeglica imala prebivalište 1991. godine.“

Članak 2.

Iza članka 11. dodaje se novi članak 11a. koji glasi:

„Članak 11a.

- (1) Održivi povratak obuhvata programe ekonomskog osnaživanja povratnika, razvojne projekte podrške povratničkim sredinama, socijalne i humanitarne programe pomoći i druge vrste podrške reintegraciji povratnika u ranije prebivalište.
- (2) Vrste, obim i kriteriji programa održivosti povratka utvrđuju se planovima iz članka 37. točka 1. al. 1. i 2. ovog Zakona.“

Članak 3.

U članku 27. iza stavka (1) dodaje se novi stavak (2) koji glasi:

- „(2) Izuzetno, pravo na potporu za dogradnju ili rekonstrukciju postojeće, odnosno izgradnju nove stambene jedinice u mjestu povratka mogu ostvariti potomci vlasnika iz 1991. godine prvog nasljednog reda sukladno Zakonu o nasljeđivanju u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 80/14), a što se dokazuje potvrdom o kretanju nadležnog organa u mjestu povratka i izvatkom iz matične knjige rođenih.“

Dosadašnji st. (2) i (3), postaju st. (3) i (4).

Članak 4.

U članku 37., točka 2., iza alineje 7. dodaje se nova alineja 8., koja glasi:

„-ostvaruje i podstiče suradnju sa iseljeništvom;“

Dosadašnje al. 8. i 9., postaju al. 9. i 10.

Članak 5.

U članku 40. iza riječi: „uvjeta za,“ dodaje se riječ: „održivi“.

Članak 6.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Federacije BiH“.

OBRAZLOŽENJE
PRIJEDLOGA ZAKONA O DOPUNAMA ZAKONA O RASELJENIM OSOBAMA I
POVRATNICIMA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE I IZBJEGLICAMA IZ BOSNE I
HERCEGOVINE

I - USTAVNI TEMELJ

Ustavni temelj za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbama članka IV.A.20. (1) d) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, prema kojoj je Parlament Federacije Bosne i Hercegovine nadležan za donošenje zakona o vršenju funkcija federalne vlasti.

II - RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Budući da je Zakon o raseljenim osobama i povratnicima u Federaciji Bosne i Hercegovine i izbjeglicama iz Bosne i Hercegovine donesen u ožujku 2005. godine i objavljen u „Službenim novinama Federacije BiH“, broj: 15/05 od 16. ožujka 2005. godine, odnosno da je protekao značajan vremenski period od njegovog donošenja do danas, to je realiziranjem programa i projekata ovog Ministarstva, a sukladno Planu obnove, gradnje i razvoja održivosti povratka koji usvaja Vlada Federacije BiH, uočena potreba za definiranjem i preciziranjem određenih pojmova, radi njihove nesporne primjene i prilagođavanje aktuelnom stanju u ovoj društvenoj oblasti.

Od perioda donošenja Zakona o raseljenim osobama i povratnicima u Federaciji Bosne i Hercegovine i izbjeglicama iz Bosne i Hercegovine do danas, okolnosti, kada je u pitanju kategorija povratnika, su se značajno promijenile, tako da pored stvaranja uvjeta za povratak kroz obnovu i rekonstrukciju stambenih objekata, neophodno je stvoriti uvjete za reintegraciju povratnika u lokalnu zajednicu, u cilju njihove ekonomske samoodrživosti, kao i obezbjeđiti uvjete za održivost povratka i poboljšati kvalitet življenja samih povratnika. Ovdje se, prije svega, misli na mlađe novoformirane višečlane povratničke obitelji, bez kojih i nema povratka u pravom smislu riječi. Postojeća zakonska regulativa je u značajnoj mjeri ograničavajuća u pogledu održivosti društvenih i ekonomskih uvjeta povratnika za njihov ostanak i razvoj u povratničkim zajednicama. Navedenom izmjenom Zakona bismo omogućili potomcima raseljenih osoba i izbjeglica da ostvare pravo na potporu za dogradnju ili rekonstrukciju stambenih objekata njihovih predaka, koji su bili prinuđeni napustiti svoju imovinu a nisu obnovili stambeni objekat, odnosno potporu u izgradnji nove stambene jedinice u mjestu povratka, te bismo omogućili povratnicima da imaju stambene jedinice u mjestu povratka čime bi se sigurno unaprijedio povratak i ostanak mladih u Bosni i Hercegovini, a sve u cilju potpunije provedbe Aneksa VII Dejtonskog mirovnog Sporazuma i ostvarivanja strateškog cilja ovog Ministarstva.

Također, jedan od strateških ciljeva Vlade Federacije BiH i ovog Ministarstva jeste podsticanje suradnje sa iseljeništvom, a koji programi su predviđeni Strategijom suradnje sa iseljeništvom Federacije Bosne i Hercegovine, a što je neophodno uvrstiti u predmetnu izmjenu Zakona.

III - OBRAZLOŽENJE POJEDINIH ODREDBI

Člankom 1. ovog zakona propisuje se dodatni članak u zakonu koji preciznije definira pojam mjesta povratka raseljene osobe, izbjeglice, odnosno, povratnika.

Člankom 2. ovog zakona propisuje se dodatni članak u zakonu koji definira šta obuhvata održivi povratak s obzirom da u postojećem tekstu zakona taj pojam nije detaljnije uređen, te da se vrste, obim i kriteriji programa održivosti povratka utvrđuje planovima povratka, obnove, gradnje i razvoja održivosti povratka koje usvaja Vlada Federacije BiH.

Člankom 3. ovog zakona definira se proširenje postojećih prava na potporu za dogradnju, rekonstrukciju i izgradnju stambenih jedinica i na kategoriju mladih povratničkih porodica, potomaka vlasnika iz 1991. godine prvog nasljednog reda, a što se dokazuje potvrdom o kretanju nadležnog organa u mjestu povratka i izvatkom iz matične knjige rođenih, što bi unaprijedilo povratak i ostanak mladih u Bosni i Hercegovini.

Člankom 4. ovog zakona se definira dodatna mjera koju će poduzimati ovo Ministarstvo u cilju ostvarivanja prava i stvaranja uvjeta za povratak raseljenih osoba i povratnika kroz ostvarivanje i podsticanje suradnje sa iseljeništvom.

Člankom 5. ovog zakona se vrši pojmovno usklađivanje postojećeg teksta zakona na način preciziranja pojma održivi povratak.

Člankom 6. ovog zakona definira se stupanje na snagu ovog zakona.

IV - USKLAĐENOST SA ZAKONODAVSTVOM EUROPSKE UNIJE

Ovaj zakon, kao *lex specialis*, tretira vrlo specifičnu, teritorijalno ograničenu, oblast raseljenih osoba i povratnika i ista je stvar nacionalne jurisdikcije, te u odnosu na Nacrt ovog zakona, ne postoje sekundarni propisi Europske unije sa kojim se treba vršiti usklađivanje.

V - FINACIJSKA SREDSTVA

Za provedbu ovog zakona nije potrebno izdvajanje dodatnih sredstava iz Proračuna Federacije BiH. Proširenje prava na potporu u dogradnji, rekonstrukciji i izgradnji stambenih jedinica i na kategoriju mladih povratničkih obitelji, potomaka vlasnika iz 1991. godine prvog nasljednog reda, a čime bi se unaprijedio povratak i ostanak mladih u Bosni i Hercegovini, realiziralo bi se iz postojećih/odobrenih sredstava po transferima koji se utvrđuju i odobravaju Proračunom Federacije ovom Ministarstvu. Naime, ovo Ministarstvo bi svoje programe potpore povratnicima, raseljenim osobama i izbjeglicama za rekonstrukciju, obnovu i izgradnju individualnih stambenih objekata prilagodilo ovoj izmjeni predmetnog zakona, a sve na temelju kontinuiranih analiza i evaluacija stanja u ovoj oblasti u odnosu na stvarne potrebe i financijske pretpostavke. Ovo Ministarstvo, na osnovu Plana povratka, obnove, gradnje i razvoja održivosti povratka, koji na prijedlog ovog Ministarstva usvaja Vlada Federacije BiH za svaku godinu, realizira javne pozive za rekonstrukciju, obnovu i izgradnju individualnih stambenih objekata svake godine, čime se kontinuirano pruža mogućnost potencijalnim korisnicima pomoći za rekonstrukcijom/obnovom/izgradnjom, te je nesporno da su sredstva postojećih/odobrenih sredstava po transferima koji se utvrđuju i odobravaju Proračunom Federacije ovom Ministarstvu dostatna i za proširenje prava na kategoriju mladih povratničkih obitelji.

ZAKON
O RASELJENIM OSOBAMA I POVRATNICIMA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE
I IZBJEGLICAMA IZ BOSNE I HERCEGOVINE
(„Službene novine Federacije BiH, broj: 15/05)

Odredbe zakona koje se dopunjuju

Članak 27.

- (1) Opći kriteriji za utvrđivanje potencijalnih korisnika prava pomoći u rekonstrukciji stambenih jedinica su:
1. da je izbjeglica iz Bosne i Hercegovine, raseljena osoba u Bosni i Hercegovini, ili povratnik;
 2. da je iskazao namjeru za povratkom;
 3. da je utvrđen status vlasništva ili stanarsko pravo nad stambenom jedinicom koja je predmet rekonstrukcije;
 4. da je na dan 30.04.1991. godine imao prebivalište u stambenoj jedinici koja je predmet rekonstrukcije;
 5. da se stambena jedinica koja je predmetom rekonstrukcije smatra neuvjetnom za stanovanje, sukladno odgovarajućim standardima o minimumu stambenih uvjeta;
 6. da on i članovi njegovog kućanstva od 1991. godine nemaju na teritoriji Bosne i Hercegovine drugu stambenu jedinicu koja se smatra uvjetnom za stanovanje, sukladno odgovarajućim standardima o minimumu stambenih uvjeta;
 7. da nije primio pomoć u rekonstrukciji dostatnu da udovolji odgovarajućim standardima o minimumu stambenih uvjeta.
- (2) Federalno ministarstvo će zajedno sa Ministarstvom za ljudska prava i izbjeglice i vladama Republike Srpske i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine usuglasiti, unutar Komisije za izbjeglice i raseljene osobe Bosne i Hercegovine, posebne kriterije za izbor prioriternih korisnika i dobivanje pomoći za rekonstrukciju i povratak, kao i posebne standarde i postupke kojima se osigurava poštivanje općih i posebnih kriterija, puna transparentnost procesa i pristup informacijama od korisnika.
- (3) Federalno ministarstvo će svojim podzakonskim aktima osigurati primjenu posebnih kriterija, standarda i procedura iz prethodnog stavka.

Članak 37.

U cilju ostvarivanja prava i stvaranja uvjeta za povratak raseljenih osoba i osoba iz članka 5. ovog zakona na teritoriji Federacije, Vlada Federacije, Federalno ministarstvo i nadležna tijela kantona, u suobraćanju s Ministarstvom za ljudska prava i izbjeglice, poduzimaju odgovarajuće mjere, a naročito:

1. Vlada Federacije:

- donosi plan za povratak i repatrijaciju raseljenih osoba i izbjeglica iz Bosne i Hercegovine, najmanje jednom godišnje;
- donosi plan za obnovu, gradnju objekata i naselja za smještaj raseljenih osoba i povratnika koji su od federalnog značenja;

- donosi osnove za izradu planova iz članka 23. ovog zakona;
- utvrđuje bilancu potrebnih sredstava kada financijska sredstva kantona nisu dostatna, a sve radi stvaranja uvjeta za povratak i ostvarivanje prava raseljenih osoba i osoba iz članka 5. ovog zakona;
- predlaže članove u Komisiju za izbjeglice i raseljene osobe Bosne i Hercegovine.

2. Ministarstvo:

- izrađuje prijedlog godišnjeg plana za povratak i repatrijaciju iz točke 1. ovog članka;
- priprema osnove za izradu planova iz članka 24. ovog zakona;
- prati realizaciju kantonalnih planova za povratak i repatrijaciju;
- potiče i pomaže realiziranju kantonalnih planova za povratak i repatrijaciju;
- planira i provodi plan gradnje objekata, rekonstrukciju i obnovu naselja za smještaj raseljenih osoba i osoba iz članka 5. ovog zakona;
- priprema bilancu potrebnih sredstava iz točke 1. ovog članka;
- surađuje s nadležnim tijelima kantona i općina, ostvaruje međuentitetsku suradnju i suradnju sa UNHCR-om, drugim međunarodnim organizacijama i drugim tijelima i organizacijama;
- vodi središnju evidenciju o raseljenim osobama i osobama iz članka 5. ovog zakona na temelju izvješća kantona;
- vodi druge poslove u svezi s ostvarivanjem prava raseljenih osoba i osoba iz članka 5. ovog zakona, sukladno Ustavu Federacije Bosne i Hercegovine, ovome zakonu i drugim propisima.

3. Kanton:

- donosi plan za povratak i repatrijaciju na području toga kantona;
- planira i provodi gradnju objekata, rekonstrukciju i obnovu naselja za smještaj raseljenih osoba i osoba iz članka 5. ovog zakona koji su od kantonalnog značaja;
- priprema i donosi bilancu potrebnih sredstava za područje kantona radi stvaranja uvjeta za povratak i ostvarivanje prava raseljenih osoba i osoba iz članka 5. ovog Zakona;
- utvrđuje nositelje aktivnosti i izvore sredstava potrebnih za ostvarenje prava raseljenih osoba i osoba iz članka 5. ovog zakona na području tog kantona;
- organizira smještaj i rad prihvatno-tranzitnih i kolektivnih centara;
- popisuje i vodi osnovnu evidenciju o raseljenim osobama i osobama iz članka 5. ovog zakona na svome području i dostavlja izvješće Federalnom ministarstvu;
- surađuje s nadležnim tijelima općina, drugih kantona i nadležnim tijelima Federacije, kao i s UNHCR-om, drugim međunarodnim organizacijama, posebno u svezi s unapređenjem planiranog povratka raseljenih osoba i osoba iz članka 5. ovog zakona;
- obavlja i druge poslove u svezi s ostvarivanjem prava raseljenih osoba i osoba iz članka 5. ovog zakona, sukladno Ustavu Federacije Bosne i Hercegovine, ovome zakonu, ustavu kantona, propisima kantona i drugim propisima i aktima.

Članak 40.

Sredstva za financiranje koriste se za ostvarenje potreba i stvaranje uvjeta za povratak raseljenih osoba i osoba iz članka 5. ovog zakona, sukladno ovom zakonu i propisima kantona.